

Osallistava budjetointi pilottihanke / loppuraportti

Khall 20.12.2021 § 439

279/02.02.00/2021

Valmistelu vs. kaupunginjohtaja Anna-Liisa Juurinen p. 040 747 7736

Kaupunginhallitus 5.10.2020 § 243:

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, p. 040 747 7736

Kuntalain 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Yksi keino parantaa kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa kunnan toimintaan on osallistava budjetointi. Osallistavassa budjetoinnissa asukkaat otetaan mukaan pohtimaan ja myös päättämään siitä, mihin taloudelliset resurssit käytetään.

Osallistuvaan budjetointiin ei ole yhtä ainoaa oikeaa menetelmää, vaan sitä voidaan toteuttaa monin eri tavoin. Sama malli ei sovellu jokaiseen kuntaan. Osallistavaa budjetointia voidaan toteuttaa esim.:

- jonkun rajatun maantieteellisen alueen kehittämiseen, kuten kylä tai kaupunginosa
- jonkun tehtäväkokonaisuuden määrärahojen käyttämiseen, kuten ulkoliikuntapaikkojen hoidon ja varustelun resursointi
- jonkun kertaluonteisen hankkeen toteuttamiseen, kuten reitistöjen kehittämishankkeessa rakennettavista reiteistä päättämiseen
- kiinteän vuosittain päätettävän prosenttiosuuden käyttäminen asukkaiden päättämiin hankkeisiin

Jämsän kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.6.2020 § 25 elinvoimaohjelman. Yksi elinvoimaohjelman tavoitteista on elinvoimaisen yhteisön vahvistaminen. Pitovoiman ja vetovoiman vahvistamiseksi Jämsä on sitoutunut panostamaan elävän kaupunkikeskustan kehittämiseen, kumppanuudessa toimimiseen ja palvelemaan kaupunkiin. Yksi elinvoimaohjelmaan kirjatusta kumppanuuden vahvistamisen toimenpiteistä on osallistavan budjetoinnin pilotoiminen Elävät kylät –hankkeen kanssa (Juokslahti, Koskenpää, Länkipohja). Pilotoimalla saadut toimivimmat mallit on tarkoitus hyödyntää muissa aktiivisissa kylissä.

Jämsän kaupunki osallistuu Sarastia Oy:n vetämään kuntien digitalisaation yhteishankkeeseen. Osahankkeessa 2 edistetään kuntademokratiaa, kehitetään digitaalisen osallistumisen malleja, testataan niitä ja otetaan kehitetyt mallit laajemmin käytäntöön. Jämsän kaupunki on mallintanut hankkeessa osallistuvan budjetoinnin prosessin. Osallistavan budjetoinnin prosessi on tarkoitus testata elinvoimaohjelman mukaisesti yhteistyössä Elävät kylät -hankkeen kanssa. Testauksen pohjalta rakennetaan osallistavan budjetoinnin sähköinen työkalu, jota on mahdollista hyödyntää Jämsän kaupungin osallistavassa budjetoinnissa.

Osallistavan budjetoinnin pilotoinnista on sovittu Elävät Kylät -hankkeen kanssa. Pilotointi edellyttää Jämsän kaupungilta budjettivarausta pilotoinnin toteuttamiseen. Pilotointivaiheen budjetiksi esitetään 5.000 € kutakin kylää kohden.

Toimivalta, johon päätös perustuu
Kaupunginvaltuusto 8.6.2020 § 25: elinvoimaohjelma
Hallintosääntö 25 §: Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus:
Kaupunginhallitus myöntää 15.000 € rahoituksen osallistuvan budjetoinnin pilotoimiseen Elävät Kylät - hankkeen kanssa.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 20.12.2021:

Osallistuvan budjetoinnin pilottia (osbu) on toteutettu yhteistyössä Elävien kylien kanssa 2020 – 2021 aikana.

Pilottihankkeessa on testattu osallistuvan budjetoinnin prosessi:

- ideoiden hakuvaihe
- asiantuntijaryhmän käsittely, jossa ideoiden joukosta karsittiin pois ideat, joiden toteuttaminen ei ollut mahdollista tai samansisältöisiä ideoita yhdisteltiin
- äänestysvaihe, jossa kuntalaiset saivat äänestää toteutukseen haluamansa ideat
- toteutusvaihe

Samanaikaisesti osbu-pilotoinnin kanssa toteutettiin valtiovarainministeriön rahoittamassa älykäs asiointi ja osallistuminen - hankkeessa osallistuvan budjetoinnin sähköisen työkalun kehittäminen. Työkalu on ollut tuotantokäytössä osoitteessa <https://easiointi.jamsa.fi> 15.11.2021 alkaen.

Elävien kylien kanssa toteutetun pilottihankkeen aikana saatiin kerättyä arvokasta tietoa työkalun kehittämistä ja osallistuvan budjetoinnin käytännön toteuttamista varten. Ensimmäinen budjetointikierros uudella työkalulla on käynnissä. Vuodelle 2022 osallistuvan budjetoinnin rahoitusta on varattu kunnallisteknisiin palveluihin 20 000 € ja nuorisovaltuustolle 5000 €. Tulevina vuosina osallistuva budjetointi on tarkoitus ottaa käyttöön laajemmin toimialoilla.

Elävien kylien kanssa toteutettu pilottihanke on erinomainen esimerkki kaikkia osapuolia hyödyttävästä yhteishankkeesta. Yhteistyö elävien kylien kanssa oli aktiivista, kehittävää ja kaikkia yhteiskehittämisen osapuolia arvostavaa. Elävät kylät aloitteen tekijänä ja kaikki yhteiskehittämiseen osallistuneet osapuolet ansaitsevat kiitoksen tärkeän asian esiin nostamisesta.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 25 §

Ehdotus

vs. kaupunginjohtaja Anna-Liisa Juurinen

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi Osallistuvan budjetoinnin pilottihankkeen loppuraportin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.